

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування відділення стаціонарного догляду для
постійного або тимчасового проживання Комунального підприємства «Центр
надання соціальних послуг» Яблунівської селищної ради

06.02.2025

м. Івано-Франківськ, 2025

I. ВСТУП

У межах реалізації проєкту «Регіональні групи національного превентивного механізму», що здійснюється Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з метою апробації моделі автономної роботи громадських моніторів у складі регіональних груп під час здійснення повторних відвідувань національного превентивного механізму до місць несвободи, 06.02.2025 регіональною групою НПМ в Івано-Франківській області (далі – РГ НПМ) здійснено повторне відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунального підприємства «Центр надання соціальних послуг» Яблунівської селищної ради (далі – відділення, установа, центр).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Дем'янчук Світлана Степанівна, представник громадської організації, керівник регіональної групи національного превентивного механізму в Івано-Франківській області;

Дем'янчук Микола Петрович, представник громадської організації, член регіональної групи національного превентивного механізму в Івано-Франківській області;

Чучук Надія Ярославівна, представник громадської організації, член регіональної групи національного превентивного механізму в Івано-Франківській області.

Загальна інформація.

Відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунального підприємства «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» знаходиться за адресою: Івано-Франківська область, Косівський район, селище Яблунів, вулиця Лісова, 5.

Директор комунального підприємства «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» **Филищук Юрій Дмитрович**.

В.о. завідувача відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Комунального підприємства «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» **Попович Галина Миколаївна**.

Відповідно до Положення про Комунальне підприємство «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради», затвердженого рішенням сесії селищної ради від 06.09.2024 № 5-33/2024, одним із завдань центру є надання соціальних послуг відповідно до державних стандартів соціальних послуг. Установа зареєстрована в реєстрі надавачів соціальних послуг.

При центрі створене відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання для обслуговування одиноких громадян, до якого на

постійне проживання, повне державне утримання приймаються одинокі громадяни похилого віку, одинокі особи з інвалідністю (які досягли 18-річного віку) і на тимчасове проживання одинокі хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більше як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

Відділення розраховане на перебування 30 осіб. На день відвідування у відділенні перебувало 30 підопічних, серед яких, ліжкових хворих – 15 осіб, підопічних, які відносяться до маломобільних груп населення – 12 осіб. У відділенні перебуває 17 жінок та 13 чоловіків. Встановлену групу інвалідності мають 8 осіб. Усі мешканці відділення є дієздатними.

Штатна чисельність відділення складає 17 шт. од., з яких: середній медичний персонал – 5,75 шт. од. та молодший медичний персонал – 7,5 шт. од.

Сума витрат на лікарські засоби на одного підопічного на один день складає 4,20 грн.

Відповідно до затверджених посадових інструкцій медичних працівників до функціональних обов'язків медичного персоналу включено пункти про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження.

На день відвідування усі підопічні мають укладені декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, та отримують медичні послуги, передбачені програмою державних гарантій медичного обслуговування населення у 2024 році, затвердженою постановою Кабінету Міністру України від 22.12.2023 № 1394. Також у закладі проводяться щорічні медичні огляди підопічних.

Бригада екстреної (швидкої) медичної допомоги прибуває до відділення у випадку виклику у встановлений законодавством час. Слід зазначити, що станція екстреної медичної допомоги знаходиться в одному приміщенні із відділенням.

Підопічні забезпечені засобами пересування: кріслами-колісними, палицями, ходунками.

У разі необхідності надання вторинної медичної допомоги адміністрація закладу сприяє комунікації між підопічним та закладом охорони здоров'я та супроводжує підопічного на всіх етапах надання йому медичної допомоги.

Центр має укладений договір про медичне обслуговування населення із Комунальним некомерційним підприємством «Яблунівська районна лікарня» Яблунівської селищної ради, щодо надання первинної медичної допомоги.

Медичний персонал організував для підопічних отримання безоплатно ліків за програмою реімбурсації «Доступні ліки».

За 2024 рік в відділенні померло 2 підопічних (причинами смерті встановлено гостру серцево-судинну недостатність та хронічну гепатоцелюлярну недостатність, портальний цироз печінки III стадії).

У 2025 році померла 1 підопічна (причиною смерті встановлено хронічну серцево-судинну недостатність).

Підопічні забезпечені чотириразовим харчуванням. Сума витрат на харчування одного мешканця на день у відділенні складає 57,77 грн.

В відділенні наявне перспективне двотижневе меню, одноденне меню розміщене при вході в їдальню та є доступним для ознайомлення підопічним.

Працівники харчоблоку вчасно проходять медичні огляди, що підтверджено відповідними записами в особистих медичних книжках.

З метою контролю за дотриманням якості та безпечності харчових продуктів при приготуванні і реалізації готової продукції від кожної партії приготовлених страв кухаром відбирається добова проба, що зберігається 48 годин.

Відділення розміщується на першому поверсі в окремому крилі приміщення Яблунівської районної лікарні. До центрального входу облаштований пандус (фото 1). Відповідно всі підопічні проживають на першому поверсі (фото 2).

У відділенні розташовані житлові кімнати в кожній з яких є умивальник та холодна вода (фото 3), кухонний блок (фото 4, 5), їдальня (фото 6), кабінет медичних працівників, пральня (фото 7), склад (фото 8), карантинна кімната, (фото 9, 10) туалети (фото 11). Для здійснення санітарно-гігієнічних процедур у відділенні облаштовано душову та ванну кімнати (фото 12, 13), кімнати для відпочинку (каплиця (фото 14) та кімната для перегляду телепередач (фото 15)).

У житлових кімнатах проживає від 1 до 5 осіб. Природне та штучне освітлення в житлових кімнатах відділення задовільне.

Підопічні користуються власними речами, у тому числі мобільними телефонами, електрочайниками, холодильниками та іншими предметами побуту (фото 16).

Також підопічні відділення мають можливість вільно розпоряджатися власними пенсійними коштами.

Мешканці відділення забезпечені підгузками та сезонним одягом.

Відділення обладнано пожежною сигналізацією, ведеться облік вогнегасників та забезпечено їх своєчасне обслуговування (фото 17,18) у відповідності до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

У житлових кімнатах відділення вікна не заграбовані.

Заклад забезпечено централізованим водопостачанням. Питна вода у вільному доступі для мешканців в їдальні (фото 19).

На момент відвідування система опалення функціонує та забезпечує комфортний температурний режим у житлових та нежитлових приміщеннях закладу. У санітарно-гігієнічних кімнатах наявна гаряча вода.

Зі слів директора центру, на балансі установи є генератор, який в разі необхідності забезпечує резервним живленням відділення.

Під час відвідування відбулося конфіденційне спілкування із всіма мешканцями та з 3 працівниками установи. Скарг на жорстоке поводження, якість догляду та умови проживання від підопічних до групи РГ НПМ не надходило.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування здійснювалось 13.09.2023, за результатами якого надавались такі рекомендації:

1. Івано-Франківській обласній військовій адміністрації:

Сприяти у забезпеченні належного фінансування з місцевого бюджету коштів на утримання КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради», а також розширення приміщення відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання з метою забезпечення дотримання прав підопічних та вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг у громаді відповідно до закону;

Сприяти в організації виїзного засідання медико-соціальної експертної комісії до відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» з метою розроблення та коригування індивідуальних програм реабілітації осіб з інвалідністю, які там проживають.

2. Яблунівській селищній раді:

Вжити заходів щодо облаштування підвального приміщення (укриття) Яблунівської районної лікарні відповідно до вимог, встановлених Кодексом цивільного захисту України, Наказом МВС України від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту» (зі змінами), ДБН В.2.2.5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони» (з 01.11.2023 - ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»);

Забезпечити надання у громаді соціальних послуг, зокрема, соціальної послуги стаціонарного догляду, відповідно до закону;

Забезпечити створення та розвиток у Центрі необхідної матеріально-технічної бази, в тому числі відповідність приміщень санітарно-гігієнічним, будівельним і технічним нормам, зокрема, шляхом розширення площі приміщень відділення;

Забезпечити безперешкодне переміщення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення прилеглою територією відділення (Яблунівської районної лікарні) відповідно до вимог, установлених ДБН В.2.2 40:2018

«Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» та ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди. Основні положення»;

Під час організації діяльності КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» керуватися Типовим положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 177.

3. КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради»:

Укласти договір із закладом охорони здоров'я відповідно до підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг»;

Вжити заходів щодо отримання Центром ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики за умови наявності у штаті медичного персоналу;

Доопрацювати установчі документи Центру з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 177 «Деякі питання діяльності центрів надання соціальних послуг», а також розробити та затвердити положення про структурні підрозділи Центру;

Забезпечити фіксацію фактів травмування підопічних відділення відповідно до Порядку розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 № 270;

Вжити заходів щодо розширення площі приміщення відділення та в результаті облаштувати у відділенні стаціонарного догляду передбачені ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення» (далі - ДБН В.2.2-18:2007) приміщення, зокрема, приймально-карантинне відділення та інші;

Забезпечити встановлення у відділенні стаціонарного догляду КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» пристроїв виклику медичного персоналу за потреби ліжкових хворих;

Вжити заходів щодо організації обстеження осіб з інвалідністю, які проживають у стаціонарному відділенні, МСЕК з метою оформлення та коригування індивідуальних програм реабілітації, виконання реабілітаційних заходів і здійснення контролю за їх виконанням;

Розмістити на інформаційному стенді інформацію про права та обов'язки підопічних, про державні органи, громадські організації, до повноважень яких належить здійснення захисту прав людини; контакти «гарячих» ліній, зокрема, до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; інформацію про порядок оскарження непрофесійних дій працівників відділення, графік прийому громадян, тощо;

Налагодити співпрацю з центром надання безоплатної правової допомоги та правозахисними організаціями з метою надання правової допомоги підопічним відділення стаціонарного догляду;

Внести до посадових інструкцій медичних працівників положення про заборону катування, жорстокого або такого, що принижує гідність, поводження з підопічними.

У ході повторного відвідування встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково.

Зокрема, забезпечено ведення журналу травматизму, укладено договір із закладом охорони здоров'я, відремонтовано кімнату під карантинне відділення (фото 9,10), організовано двотижневе перспективне та дієтичне меню, оновлено індивідуальні програми реабілітації.

Директором Центру надання соціальних послуг вживаються всі можливі заходи щодо забезпечення у відділенні належних умов проживання та соціального обслуговування підопічних, зокрема, і завдяки співпраці з благодійними організаціями.

Окрім цього, проведено ремонт у двох кімнатах, закуплено кухонні меблі та інвентар, проведено заміну вікон і дверей у складському приміщенні, де розпочато ремонтні роботи, закуплено москітні сітки на всі вікна у житлові кімнати відділення.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 11 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, стаття 27 Конституції України).

1. У порушення пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198, абзацу 2 підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185, Вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, а також статей 19, 20 Кодексу цивільного захисту України у закладі відсутні захисні споруди (укриття). Як зазначено вище, відділення розміщене в окремому крилі Яблунівської районної лікарні, в якій є підвальне приміщення, що може бути використане як укриття, однак, дане підвальне приміщення потребує проведення ремонтних робіт і технічного оснащення.

У разі оголошення сигналу «Повітряна тривога» у регіоні підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

2. У відділенні надається медична допомога, при цьому Центр не отримав ліцензії для провадження господарської діяльності з медичної практики. Натомість, регіональній групі НПМ надано договір Центру, про медичне обслуговування населення з комунальним некомерційним підприємством «Яблунівська районна лікарня» Яблунівської селищної ради, предметом якого є надання первинної медичної допомоги, з моменту складання декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу (фото 20).

3. Під час вивчення медичної документації встановлено, що медичні картки підопічних ведуться не за встановленою формою № 025/о «Медична картка амбулаторного хворого», яка затверджена наказом МОЗ України від 14.12.2012 № 110 (фото 21,22).

4. У порушення статті 43 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 003-б/о «Інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операції та знеболення і на присутність або участь учасників освітнього процесу», затвердженої наказом МОЗ № 110, у відділенні відсутні підписані підопічними інформаційні добровільні згоди на проведення діагностики та лікування.

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (стаття 48 Конституції України).

5. РГ НПМ зафіксовано факт відсутності фінансування з місцевого бюджету на медичне забезпечення та харчування підопічних. Зокрема, у порушення підпункту 3 пункту «а» частини першої статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статті 7 Закону України «Про соціальні послуги» Яблунівською селищною радою не передбачено в місцевому бюджеті на 2024 та 2025 роки видатків на медичне забезпечення та харчування підопічних відділення.

Харчування мешканців відділення, керівництво установи забезпечує за рахунок благодійної допомоги та коштів, які надходять від надання платних соціальних послуг і частини (75 %) пенсійних виплат підопічних, що перебувають на повному державному утриманні.

6 У відділенні в житлових кімнатах ліжкових хворих підопічних відсутні кнопки виклику персоналу, що призводить до неможливості екстреного надання медичної допомоги та швидкого реагування у разі коли ліжковий хворий потребує допомоги персоналу, як передбачено ДБН В.2.2-10-2022 «Заклади охорони здоров'я. Основні положення».

7. У ході відвідування закладу групою НПМ зафіксовано перенаселення в житлових кімнатах закладу, що є порушенням норм житлової площі на одну особу

та не відповідає вимогам ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення» (далі – ДБН В.2.2-18:2007).

Наприклад, площа однієї з кімнат становить 17 м², а сама кімната розрахована на проживання 3 осіб (фото 23). Відтак на одну особу припадає 5,6 м².

Зазначене порушує передбачені чинним законодавством норми площі на одну особу (8-10 м²).

Окрім цього, деякі кімнати та приміщення закладу потребують ремонту (часткової заміни старої паркетної підлоги та дверей) (фото 24).

Варто зазначити, що відповідно до пункту 22 Типового положення про бюджетний (комунальний) заклад «Центр надання соціальних послуг», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 177 «Деякі питання діяльності центрів надання соціальних послуг» (далі – Типове положення), створення та розвиток у центрі необхідної матеріально-технічної бази, в тому числі відповідність приміщень санітарно-гігієнічним, будівельним і технічним нормам, вимогам пожежної безпеки та іншим нормам згідно із законодавством, забезпечує засновник, тобто Яблунівська селищна рада.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

8. У порушення пункту 23 Типового положення для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення дорожні покриття на території закладу не дають змогу без сторонньої допомоги пересуватися підопічним, які відносяться до маломобільних груп населення.

Відповідно до вимог, установлених (ДБН В.2.2 40:2018) «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» та (ДБН В.2.2-9:2018) «Громадські будинки та споруди. Основні положення», покриття пішохідних доріжок, тротуарів і пандусів має бути рівним, застосування насипних або крупноструктурних матеріалів, що перешкоджають пересуванню на кріслах колісних або з милицями, не допускається; підходи до житлового корпусу і шляхи руху мешканців у зону відпочинку не повинні мати перетину з проїздами для автотранспорту; прогулянкові доріжки і тротуари повинні забезпечувати безпечне пересування маломобільних осіб, що перебувають у закладі, в тому числі осіб з інвалідністю; шляхи руху до будівель закладу та його територія мають відповідати умовам безперешкодного пересування для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, а також обладнані засобами орієнтування та інформаційної підтримки.

Якщо діючі об'єкти неможливо повністю пристосувати для потреб осіб з інвалідністю, забезпечується їх розумне пристосування відповідно до частини другої статті 27 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» за погодженням із громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю.

Порушення права на повагу до приватного і сімейного життя (стаття 8 Європейської конвенції з прав людини).

9. На вікнах житлових кімнат установи відсутні штори та сонцезахисні системи. Зазначене створює умови, за яких неможливе забезпечення приватності підопічним та позитивного терапевтичного середовища (фото 25, 26)

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

КП «Центр надання соціальних послуг Яблунівської селищної ради» забезпечити:

надання медичної допомоги на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або договору із закладом охорони здоров'я відповідно до підпункту 5 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 «Про затвердження критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг»;

ведення медичної документації згідно вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування»;

зберігання підписаних підопічними бланків інформованої добровільної згоди на проведення діагностики та лікування в медичній документації;

встановлення у відділенні пристроїв виклику медичного персоналу за потреби біля ліжок підопічних;

встановлення на вікнах житлових кімнат відділення протисонцевих пристроїв.

Додатки: фотоматеріали на 5 арк. в 1 прим.

**Керівник РГ НПМ
Представник громадської організації,
в Івано-Франківській області**

Світлана ДЕМ'ЯНЧУК

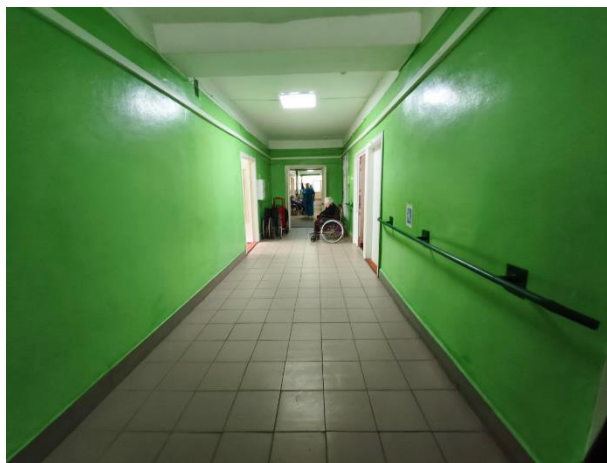
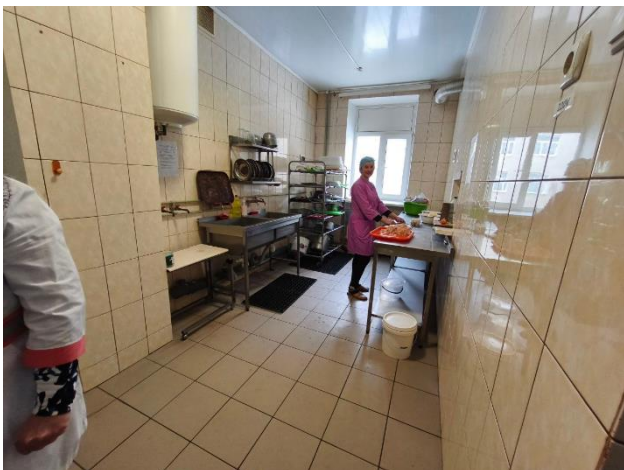
Фотоматеріали**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4****Фото 5****Фото 6**

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

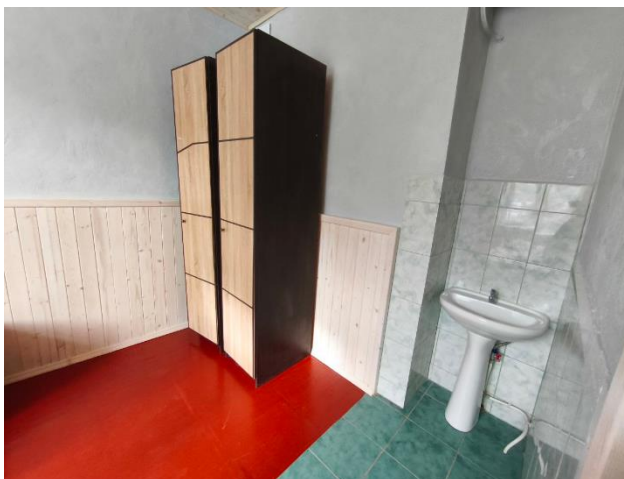

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

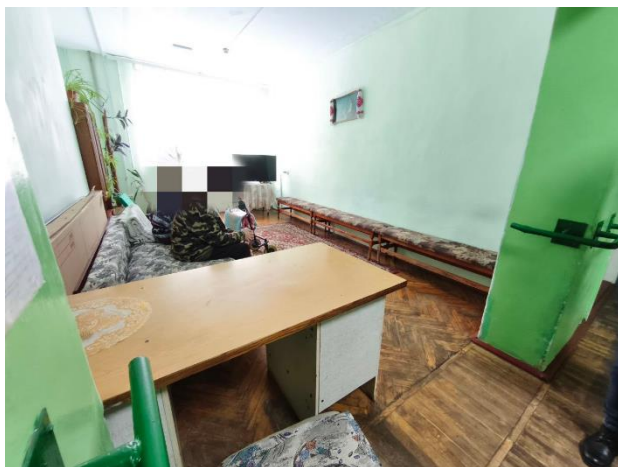

Фото 16

Фото 17

Фото 18

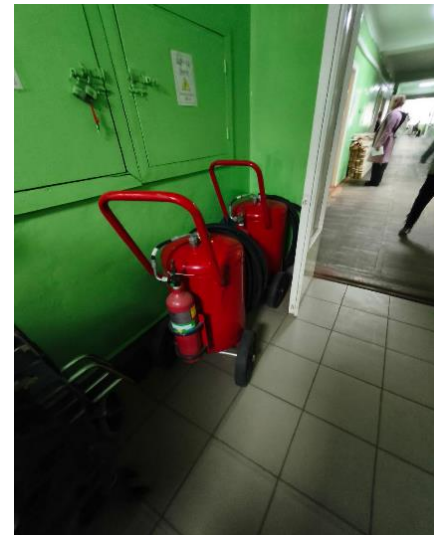

Фото 19

Фото 20

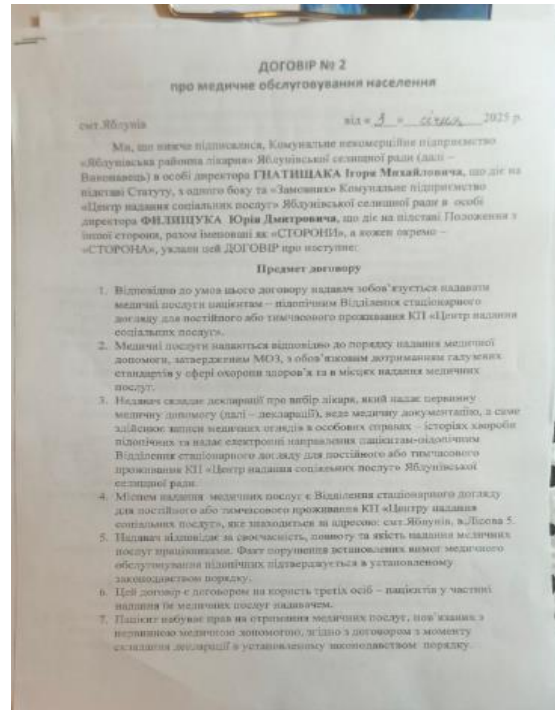

Фото 21

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
Яблунівське відділення стаціонарного догляду
для постійного або тимчасового проживання
Київського територіального центру

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Палата № _____
Прізвище В Ім'я _____
По батькові _____ Вік _____
Адреса проживання _____

Професія _____
Група інвалідності ІІІ
Ким направлений _____
Діагноз при поступленні _____

а) Хвороба
б) Ускладнення
Дата початку хвороби _____ Дата вибуття (смерті) _____

Фото 22

Дата 01.03.2023
ПЕРВИННИЙ ОГЛЯД ЛІКАРЯ
Сторони хворого Михайло Ігоревич
Сторони лікаря Ігор Ігоревич

Дані об'єктивного обстеження
Заставний стан хвороба
Поведінка хвороба
Шкіра і слизові оболонки хвороба
Лимфатична система хвороба
Кісткова система, суглоби і м'язи хвороба
Органи дихання хвороба
Органи травлення хвороба
Органи сечостатевої системи хвороба
Органи кровообігу хвороба
Органи нервової системи хвороба
Психічний стан хвороба
Підписи: хвороба, лікар Ігор Ігоревич

Фото 23**Фото 24****Фото 25****Фото 26**